

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA

z dnia 20 r.

w sprawie warunków technicznych użytkowania obiektów zbiorowej ochrony

Na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie ustala warunki techniczne użytkowania obiektów zbiorowej ochrony, w tym zasady ewidencjonowania, oznakowania i nadzoru nad użytkowaniem obiektów zbiorowej ochrony.

2. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy użytkowaniu obiektów zbiorowej ochrony, a także do związanych z nimi urządzeń budowlanych.

3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozporządzeniu stosuje się obowiązujące przepisy techniczno-budowlane.

4. Ilekroć w dotychczasowych dokumentach techniczno-budowlanych jest mowa o budowlach ochronnych obrony cywilnej – rozumie się przez to obiekty zbiorowej ochrony w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) obiekcie zbiorowej ochrony – należy przez to rozumieć obiekt budowlany lub jego część będącą schronem lub ukryciem doraźnym, przeznaczoną do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami założeń zagrożeń;

2) schronie – należy przez to rozumieć obiekt zbiorowej ochrony o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, o określonej kategorii odporności;

3) stanie gotowości obronnej państwa czasu kryzysu lub czasu wojny – należy przez to rozumieć stan gotowości obronnej państwa czasu kryzysu lub stan gotowości obronnej państwa czasu wojny w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. z 2004 r., nr 219, poz. 2218);

4) stanie stałej gotowości obronnej państwa – należy przez to rozumieć stan stałej gotowości obronnej państwa rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. z 2004 r., nr 219, poz. 2218);

5) ukryciu doraźnym – należy przez to rozumieć obiekt zbiorowej ochrony o konstrukcji niehermetycznej i określonej kategorii odporności, w tym przystosowane pomieszczenia budynków i garaże podziemne, tunele, budowle ziemne, wykopy, osłony zabezpieczające lub inne rozwiązania służące tymczasowej ochronie, w przypadku braku możliwości zapewnienia ochrony w schronach;

6) zakładach pracy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym – należy przez to rozumieć przedsiębiorców, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o

organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz.U. 2020 poz. 1669, z późn. zm.);

7) zapasowych stanowiskach kierowania i zapasowych miejscach pracy – należy przez to rozumieć obiekty, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym (Dz.U. 2004 nr 98 poz. 978, z późn. zm.).

2. Wymagania techniczne, jakim powinny odpowiadać obiekty zbiorowej ochrony i ich usytuowanie określają przepisy odrębne.

Rozdział 2

Stopnie przygotowania obiektów zbiorowej ochrony

§ 3. 1. Obiekty zbiorowej ochrony przygotowuje się do funkcji ochronnej w stopniu adekwatnym do ich przeznaczenia i aktualnie występujących zagrożeń.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, w stanie stałej gotowości obronnej państwa właściciel lub zarządca utrzymuje obiekt zbiorowej ochrony w stopniu co najmniej częściowego przygotowania, wykorzystując jego pomieszczenia na dowolne cele i zapewniając bieżące utrzymanie obiektu budowlanego zgodnie z ustawą Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88).

3. W stanie stałej gotowości obronnej państwa utrzymanie obiektu zbiorowej ochrony przez właściciela lub zarządcę w stopniu pełnego przygotowania wymagane jest przypadku obiektów zbiorowej ochrony:

1) przeznaczonych na zapasowe stanowiska kierowania i zapasowe miejsca pracy;

1) znajdujących się w budynkach użyteczności publicznej lub na ich terenie;

2) znajdujących się na terenie zakładów pracy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym;

3) mających na celu zapewnienie nieprzerwanej pracy w sytuacjach kryzysowych i awaryjnych stacjonarnych urządzeń technicznych o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa energetycznego i teleinformatycznego państwa.

4. W przypadku wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu lub czasu wojny właściciel lub zarządca w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych doprowadza obiekt zbiorowej ochrony do gotowości eksploatacyjnej, a do czasu odpowiedniego przystosowania może wykorzystywać jego pomieszczenia jako ukrycie doraźne.

5. Organy właściwe w sprawach obrony cywilnej nadzorują stopień przygotowania obiektów zbiorowej ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem publicznych obiektów zbiorowej ochrony.

§ 4. 1. Częściowe przygotowanie obiektów zbiorowej ochrony obejmuje:

1) zamontowanie drzwi;

2) wykonanie podejść i poziomów instalacji niezbędnych do obsługi obiektu zbiorowej ochrony;

3) w obiektach zbiorowej ochrony wyposażonych wyłącznie w wentylację mechaniczną, bez zapasowego napędu ręcznego wentylatora lub zapasowego źródła zasilania – zapewnienie awaryjnej wentylacji grawitacyjnej poprzez wykonanie otworów w ścianach prowadzących bezpośrednio na zewnątrz budynku;

4) zamontowanie niezbędnych zaworów odcinających w układach instalacyjnych;

5) zapewnienie wyjścia zapasowego;

6) w nowo projektowanych obiektach zbiorowej ochrony typu „schron” – zamontowanie kompletnego urządzenia filtrowentylacyjnego;

7) w nowo projektowanych obiektach zbiorowej ochrony typu „schron” – wykonanie szczelnych przejść instalacji przez ściany zewnętrzne i stropy.

2. Pełne przygotowanie obiektów zbiorowej ochrony obejmuje czynności, jak w przygotowaniu częściowym, a ponadto:

1) zapewnienie wymaganego układu funkcjonalnego pomieszczeń;

2) udrożnienie i przygotowanie wyjścia zapasowego do użycia;

3) wyposażenie drzwi hermetycznych lub ochronno-hermetycznych w uszczelki;

4) wykonanie wszystkich niezbędnych instalacji oraz dostosowanie istniejących instalacji do obowiązujących wymagań techniczno-budowlanych;

5) zamontowanie pozostałych urządzeń (np. agregaty prądotwórcze) oraz elementów wyposażenia pomieszczeń (np. sanitariaty, ławki);

6) wyposażenie w zestaw sprzętu gaśniczego:

a) gaśnice, najlepiej wodne mgłowe, o masie środka gaśniczego co najmniej 2 kg, w liczbie 1 szt. na każde rozpoczęte 300 m² powierzchni użytkowej,

b) koce gaśnicze – w liczbie 1 szt. na każde rozpoczęte 300 m² powierzchni użytkowej;

7) oznakowanie stref dojścia do schronu (ukrycia doraźnego) wewnątrz budynku;

8) wyznaczenie dozorczy obiektu zbiorowej ochrony spośród mieszkańców budynku lub pracowników zakładu pracy;

9) w przypadku obiektów zbiorowej ochrony typu „schron” – sprawdzenie i ewentualną naprawę lub wymianę urządzenia filtrowentylacyjnego;

10) w przypadku obiektów zbiorowej ochrony typu „schron” – sprawdzenie i ewentualne naprawienie szczelności przejść instalacji przez ściany zewnętrzne i stropy.

3. Doprowadzenie obiektu zbiorowej ochrony do gotowości eksploatacyjnej obejmuje czynności, jak w przygotowaniu częściowym i pełnym, a ponadto:

1) przygotowanie pomieszczeń do natychmiastowej gotowości na przyjęcie osób;

2) wymianę zużytych lub przeterminowanych filtropochłaniaczy w urządzeniach filtrowentylacyjnych;

3) zgromadzenie niezbędnych zapasów, w szczególności wody, leków, środków czystości, środków ochrony osobistej oraz żywności przy założeniu, że żywienie oparte będzie o produkty spożywcze przetworzone – koncentraty o dużej trwałości i maksymalnym ograniczeniu obróbki cieplnej, przy czym zgromadzone zapasy powinny zapewnić warunki do

ciągłego przebywania ludzi bez potrzeby korzystania z pomocy z zewnątrz (okres autonomii) przez 3 doby;

4) wyposażenie obiektu zbiorowej ochrony w przyrządy kontrolno-pomiarowe i sprzęt logistyczny stosownie do ustaleń w tym zakresie zawartych w planach obrony cywilnej oraz z uwzględnieniem przepisów szczegółowych z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi;

5) wyposażenie obiektu zbiorowej ochrony w zestaw sprzętu ratowniczego umieszczony w widocznym miejscu w pobliżu wyjścia zapasowego, w skład którego wchodzi:

a) kilof górniczy – 1 szt.,

b) młot dwuręczny min. 5 kg – 1 szt.,

c) łom budowlany – 1 szt.,

d) szpadel – 2 szt.,

e) latarki na baterie – 2 szt.

5) wyposażenie obiektu zbiorowej ochrony zabezpieczenie w latarki bateryjne;

6) wyposażenie obiektu zbiorowej ochrony w radioodbiornik tranzystorowy na baterie do odbioru wiadomości i komunikatów;

7) wyposażenie toalet w pojemniki hermetyczne przypadające na nie więcej niż 25 osób, jako zabezpieczenie rezerwowe na wypadek awarii instalacji wodno-kanalizacyjnej;

8) wyposażenie obiektu zbiorowej ochrony w zamykane pojemniki (kosze na śmieci) wyłożone workami foliowymi, w ilości umożliwiającej zgromadzenie 1 dm³ odpadów na osobę w ciągu doby, składowane w wydzielonym pomieszczeniu na odpady w strefie brudnej, a w przypadku braku takiego pomieszczenia, w przedsiionkach węzła odkażania do natrysków higienicznych, magazynku na odzież skażoną lub w przedsiionkach wejścia i wyjścia.

9) w przypadku obiektów zbiorowej ochrony typu „schron” o pojemności powyżej 300 osób zaleca się wyposażenie pomieszczeń w środki łączności zapewniające możliwość porozumiewania się w układzie zewnętrznym oraz w układzie wewnętrznym – pomiędzy pomieszczeniem służby schronowej a stanowiskami pracy tej służby i komorami schronowymi, przy czym łączność w schronie powinna być zorganizowana na bazie istniejącej łączności za pomocą wszelkich dostępnych urządzeń łączności, włączonych do sieci uruchamianej doraźnie w ramach doprowadzenia schronu do pełnej gotowości techniczno-eksploatacyjnej;

10) w przypadku schronów stanowisk kierowania – wyposażenie pomieszczeń do pracy w środki łączności, włączone do istniejącego na terenie zakładu pracy systemu łączności oraz w urządzenie do sterowania istniejącym na terenie zakładu systemem ostrzegania i alarmowania pracowników, na podstawie karty realizacji zadań obrony cywilnej dla danego zakładu pracy, w którego zasobach funkcjonują obiekty zbiorowej ochrony;

11) powołanie w ramach formacji obrony cywilnej lub spośród użytkowników obiektu zbiorowej ochrony drużyny schronowej do obsługi bieżącej, zapewnienia porządku i obrony przeciwawaryjnej;

12) przeszkolenie ratowników drużyny schronowej, a w przypadku bezpośredniego użycia funkcji schronu (ukrycia doraźnego), wyznaczenie stałych dyżurów.

Rozdział 3

Warunki użytkowania obiektów zbiorowej ochrony

§ 5. 1. W zależności od założonej funkcji i sposobu użytkowania, wyróżnia się następujące rodzaje obiektów zbiorowej ochrony:

1) publiczne – przeznaczone do ochrony ludności, publicznego mienia, zapasowych stanowisk kierowania i zapasowych miejsc pracy dla organów wykonujących zadania związane z kierowaniem bezpieczeństwem narodowym, znajdujące się na terenach, którymi zarządza wójt, starosta, wojewoda, inny organ administracji rządowej lub podległa im jednostka organizacyjna, lub na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego inny podmiot;

2) niepubliczne – przeznaczone do ochrony użytkowników budynku mieszkalnego lub zakładu pracy, do którego przynależy obiekt zbiorowej ochrony.

2. Obiekty zbiorowej ochrony, z wyłączeniem zapasowych stanowisk kierowania, zapasowych miejsc pracy i innych obiektów, w których wymaga się pełnego przygotowania, użytkuje się jako obiekty podwójnej funkcji, w sposób zapewniający wykorzystanie ich zgodnie z potrzebami właścicieli lub zarządców i niepowodujący trwałego pozbawienia możliwości odtworzenia funkcji ochronnej w przypadku wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu, czasu wojny lub zarządzenia uprawnionych organów.

3. Obiekt zbiorowej ochrony w budynku wspólnoty mieszkaniowej w przypadku wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu, czasu wojny lub zarządzenia uprawnionych organów przeznaczony jest w pierwszej kolejności do ochrony mieszkańców tego budynku, a jego udostępnienie ludności z innych budynków może nastąpić w porozumieniu ze wspólnotą mieszkaniową.

4. Poza okresem przebywania osób w obiekcie zbiorowej ochrony należy zapewnić stałe przewietrzanie pomieszczeń w sposób grawitacyjny lub wentylacją mechaniczną, przy czym wilgotność względna powietrza w pomieszczeniach nie powinna przekraczać 80%, z wyjątkiem obiektów zbiorowej ochrony przewidzianych na krótkotrwały pobyt osób, których specyfika wyklucza lub utrudnia utrzymanie założonej wilgotności (np. doraźnie zaadoptowane podziemne obiekty komunikacyjne, rowy przeciwlotnicze).

5. Poza okresem przebywania osób w obiekcie zbiorowej ochrony, zasuwy ręczne na odpływach kanalizacyjnych powinny być ustawione w pozycji „zamknięte” w celu ochrony przed zalaniem w przypadku przepływu zwrotnego ścieków.

6. Zmiana sposobu użytkowania obiektu zbiorowej ochrony lub jego części podlega regulacji zawartej w obowiązujących przepisach budowlanych i wymaga uzgodnienia z powiatowym organem administracji publicznej właściwym terenowo w sprawach obrony cywilnej.

7. W obiektach zbiorowej ochrony dopuszcza się zdemontowanie niezdatnych do użytku urządzeń filtrowentylacyjnych oraz innych nieużywanych elementów technicznego wyposażenia obiektu zbiorowej ochrony z wyjątkiem:

1) podejść i poziomów instalacji niezbędnych do odtworzenia funkcji obiektu zbiorowej ochrony, w tym czerpni i przewodów doprowadzających powietrze z zewnątrz;

2) wyjść zapasowych, w tym kominków nad wyjściami zapasowymi i czerpniami powietrza;

3) elementów płaszczyzny ochronnej, w tym drzwi schronowych, wywiewnych klap schronowych i zaworów przeciwwybuchowych.

8. W przypadku zdemontowania urządzeń wentylacji mechanicznej, ze względów bezpieczeństwa w pomieszczeniach należy zapewnić zastępczą wentylację grawitacyjną

poprzez wykonanie otworów w ścianach prowadzących bezpośrednio na zewnątrz budynku (przewody kominowe budynku nie mogą być używane jako przewody do czerpania powietrza zewnętrznego).

9. Jeżeli wyjście zapasowe z istniejącego obiektu zbiorowej ochrony, w tym kominiek nad wyjściem zapasowym lub czerpnią powietrza koliduje z projektowaną infrastrukturą drogową lub techniczną, w uzgodnieniu z powiatowym organem administracji publicznej właściwym w sprawach obrony cywilnej należy przebudować wyjście zapasowe, aby znajdowało się w innej lokalizacji odpowiadającej wymaganiom niniejszego rozporządzenia, ewentualnie zabezpieczyć szyb wyjścia zapasowego otwieranym włazem lub pokrywą studzienki, przy jednoczesnym zapewnieniu drożności czerpni powietrza (w ścianie budynku lub innej lokalizacji).

10. Zabezpieczenie szybu wyjścia zapasowego, o którym mowa w ust. 9 powinno uniemożliwić przedostawanie się wody deszczowej oraz zapewnić możliwość udrożnienia i przygotowania wyjścia zapasowego w przypadku wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu, czasu wojny lub zarządzenia uprawnionych organów.

11. Konserwację i remonty wyjść zapasowych, w tym kominków nad czerpniami powietrza przynależnych do obiektów zbiorowej ochrony należy realizować w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami budowlanymi, przy czym w przypadku usytuowania wyjść zapasowych (kominków) na terenach będących własnością jednostek samorządu terytorialnego, za konserwację i remonty części naziemnej odpowiadają właściwe jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego realizujące zadania z zakresu utrzymania dróg i zieleni.

12. Jeżeli właścicielem obiektu zbiorowej ochrony jest organ administracji publicznej, który nie korzysta z jego pomieszczeń, powinien – o ile to możliwe – wynająć lub użyzyć obiekt zbiorowej ochrony organizacjom społecznym lub innym podmiotom, w celu zapewnienia bieżącego utrzymania i zapobieżenia degradacji obiektu.

13. Jeżeli właścicielem obiektu zbiorowej ochrony jest organ administracji publicznej, na podstawie umowy najemca (dzierżawca, użytkownik) obowiązany jest do:

- 1) wykorzystywania obiektu zbiorowej ochrony zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie, w sposób niepowodujący trwałego obniżenia walorów ochronnych;
- 2) utrzymywania elementów budowlanych oraz instalacji i urządzeń w należyтым stanie i sprawności technicznej;
- 3) zapewnienia bieżącej obsługi oraz konserwacji urządzeń i instalacji wykorzystywanych w czasie obowiązywania umowy;
- 4) umożliwienia dostępu osobom wykonującym obsługę bieżącą i konserwację oraz organom kontrolnym;
- 5) niewykonywania jakichkolwiek przeróbek budowlanych i instalacyjnych oraz zmian mogących negatywnie wpływać na walory ochronne i użytkowe obiektu zbiorowej ochrony, w szczególności powodować zawilgocenie obiektu, niszczenie urządzeń i wyposażenia, naruszenie konstrukcji, a w przypadku obiektów zbiorowej ochrony typu „schron” naruszenie szczelności;
- 6) nieinstalowania urządzeń oraz przechowywania materiałów, które mogą spowodować wybuch, pożar lub wydzielanie nieprzyjemnych trwałych zapachów;
- 7) opuszczenia wynajętych pomieszczeń w trybie określonym w umowie, z jednoczesnym ich opróżnieniem z przedmiotów własnych i doprowadzeniem do pierwotnego stanu.

14. Jeżeli właścicielem obiektu zbiorowej ochrony jest organ administracji publicznej, najemca (dzierżawca, użytkownik) opuszcza wykorzystywane pomieszczenia w ciągu 72 godzin od chwili wprowadzenia podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa, z jednoczesnym doprowadzeniem pomieszczeń do pierwotnego stanu, o ile nie uzgodniono z organem właściwym terenowo w sprawach obrony cywilnej dalszego warunkowego użytkowania obiektu zbiorowej ochrony.

15. W jednostkach osadniczych, z których nastąpiła ewakuacja ludności, a nie wykorzystano obiektów zbiorowej ochrony, organy właściwe w sprawach obrony cywilnej określają przeznaczenie istniejących obiektów zbiorowej ochrony na czas ewakuacji.

Rozdział 4

Wymagania w zakresie obsługi bieżącej i konserwacji obiektów zbiorowej ochrony

§ 6. 1. Bieżąca obsługa obiektów zbiorowej ochrony powinna odbywać się nie rzadziej niż raz w miesiącu dla obiektów zbiorowej ochrony w gotowości eksploatacyjnej, a w przypadku pozostałych obiektów zbiorowej ochrony – stosownie do potrzeb, przy czym zakres bieżącej obsługi powinien obejmować:

- 1) sprawdzenie stanu technicznego elementów obiektu zbiorowej ochrony i jego wyposażenia, a także kwalifikowanie ich do wymiany lub remontu;
- 2) okresowe uruchamianie urządzeń, pomiary temperatury i wilgotności, sprawdzenie stanu sanitarnego (np. obecność gryzoni) oraz wentylacji;
- 3) w przypadku obiektu zbiorowej ochrony utrzymywanego w gotowości eksploatacyjnej – prowadzenie książki obsługi urządzeń.

2. Czynności wchodzące w zakres bieżącej obsługi powinny być wykonywane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami budowlanymi, zasadami sztuki budowlanej oraz instrukcjami fabrycznymi urządzeń znajdujących się na wyposażeniu obiektu zbiorowej ochrony.

3. Książkę obiektu budowlanego prowadzi się na zasadach określonych w przepisach odrębnych, przy czym w przypadku obiektów zbiorowej ochrony usytuowanych w budynkach dopuszcza się prowadzenie takiej książki jako wspólnej dla budynku i obiektu zbiorowej ochrony.

§ 7. 1. Konserwacja obiektu zbiorowej ochrony powinna odbywać się stosownie do potrzeb i obejmować zabiegi mające na celu opóźnienie tempa degradacji obiektu, niewpływające na zmianę jego parametrów technicznych, w szczególności:

- 1) zabezpieczenie elementów budowlanych, instalacji i urządzeń oraz sprzętu przed nadmiernym zużyciem i korozją;
- 2) wykonanie drobnych napraw i usunięcie usterek;
- 3) wymianę okresową elementów instalacji i urządzeń zgodnie z instrukcjami obsługi i dokumentacją fabryczną.

2. Zakres obowiązków konserwatora obiektu zbiorowej ochrony ustala właściciel lub zarządca obiektu zbiorowej ochrony.

3. Ewidencję sprzętu i wyposażenia oraz instrukcje obsługi poszczególnych urządzeń i instalacji przechowuje właściciel lub zarządca obiektu zbiorowej ochrony.

4. W celu zabezpieczenia obiektów zbiorowej ochrony przed dewastacją i kradzieżami oraz dostępem osób postronnych należy zaopatrzyć je w trwałe zamknięcia.

5. Klucze do obiektu zbiorowej ochrony powinny znajdować się w miejscu oznaczonym informacją na drzwiach wejściowych, przy czym komplet kluczy powinien posiadać:

1) właściciel lub zarządca nieruchomości;

2) gospodarz domu lub administrator obiektu zakładowego, dozorca, względnie konserwator obiektu zbiorowej ochrony lub inne wyznaczone osoby.

Rozdział 5

Zasady oznakowania obiektów zbiorowej ochrony

§ 8. 1. Międzynarodowym znakiem rozpoznawczym obrony cywilnej oznakowuje się publiczne, cywilne obiekty zbiorowej ochrony oraz budynki, w których znajdują się takie obiekty, z wyłączeniem obiektów budowlanych, których lokalizacja nie może być ujawniona na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.

2. W przypadku niepublicznych obiektów zbiorowej ochrony o umieszczeniu międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej decyduje właściciel lub zarządca.

3. Międzynarodowy znak rozpoznawczy obrony cywilnej do oznakowania obiektu zbiorowej ochrony lub budynku powinien być umieszczony:

1) w przypadku budowli wolnostojących – w widocznym miejscu w pobliżu wejścia;

2) w przypadku budynków, w których znajdują się obiekty zbiorowej ochrony – w widocznym miejscu, najlepiej na ścianie frontowej, z prawej strony głównego wejścia, na wysokości górnej krawędzi drzwi wejściowych lub powyżej, w odległości od nich około 50 cm oraz przy drzwiach wejściowych prowadzących bezpośrednio do obiektu zbiorowej ochrony.

4. Międzynarodowy znak rozpoznawczy obrony cywilnej do oznakowania obiektu zbiorowej ochrony powinien spełniać łącznie następujące wymagania:

1) wzór powinien być zgodny z załącznikiem nr 1;

1) szerokość i wysokość nie może być mniejsza niż 20 cm;

2) materiał wykonania, w tym nadruk, powinien być odporny na warunki atmosferyczne, w szczególności wodę i promieniowanie ultrafioletowe;

3) znak powinien być trwale przymocowany do podłoża.

§ 9. W garażach podziemnych wielostanowiskowych z funkcją obiektu zbiorowej ochrony, granice wyznaczonej strefy ochronnej dodatkowo oddziela się od pozostałej, niechronionej części budynku dwiema liniami poziomymi o szerokości 8–10 cm w odstępie równym szerokości pojedynczej linii:

1) po stronie strefy ochronnej – linią w kolorze zielonym;

2) po stronie pozostałej, niechronionej części budynku – linią w kolorze pomarańczowym;

3) oznakowanie powinno być wykonane przy użyciu farby podłogowej do betonu lub w inny sposób zapewniający trwałość.

Rozdział 6

Zasady nadzoru i kontroli użytkowania obiektów zbiorowej ochrony

§ 10. 1. Zadania związane z nadzorem i kontrolą użytkowania obiektów zbiorowej ochrony oraz typowaniem obiektów budowlanych potencjalnie przydatnych do przystosowania na ukrycie doraźne przeprowadza komisja do spraw obiektów zbiorowej ochrony, wyznaczona w drodze zarządzenia przez wójta, burmistrza (prezydenta miasta) lub starostę, w uzgodnieniu z właściwym terenowo organem nadzoru budowlanego, w skład której wchodzi wyznaczone osoby:

1) przedstawiciel organu właściwego terenowo w sprawach obrony cywilnej, który wykonuje samodzielnie czynności wymagające podstawowej znajomości technicznego wyposażenia obiektów zbiorowej ochrony;

2) osoba posiadająca uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, np. pracownik urzędu gminy (miasta) właściwy w sprawach oceny stanu technicznego budynków komunalnych, który uczestniczy w czynnościach wymagających specjalistycznej wiedzy technicznej z zakresu budownictwa;

3) przedstawiciel właściwego terenowo organu nadzoru budowlanego, który uczestniczy w czynnościach komisji wyjątkowo, w przypadku konieczności bezpośredniej oceny zgodności rozwiązań architektoniczno-budowlanych z przepisami techniczno-budowlanymi.

2. Komisja, o której mowa w ust. 1 przeprowadza przeglądy obiektów zbiorowej ochrony na zasadach i w granicach uprawnień określonych dla organów nadzoru budowlanego w rozumieniu obowiązujących przepisów budowlanych.

3. Przeglądy mające na celu sprawdzenie stanu technicznego oraz utrzymania obiektów zbiorowej ochrony ujmowane są w rocznych planach działania organów właściwych w sprawach obrony cywilnej.

4. Planowe przeglądy całego zasobu obiektów zbiorowej ochrony na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego powinny odbywać się w okresie nie dłuższym niż 10 lat, a pozaplanowe – stosownie do potrzeb, w przypadku konieczności sprawdzenia stanu obiektu zbiorowej ochrony.

5. O terminie przeglądu organ właściwy w sprawach obrony cywilnej informuje właściciela lub zarządcę obiektu budowlanego, który ma obowiązek udostępnić obiekt zbiorowej ochrony.

6. W przypadku odmowy udostępnienia obiektu zbiorowej ochrony przez właściciela lub zarządcę na potrzeby przeglądu organ właściwy terenowo w sprawach obrony cywilnej sporządza odpowiednią notatkę i powiadamia na piśmie właściwy terenowo organ nadzoru budowlanego, który przeprowadza w terminie 30 dni kontrolę w zakresie utrzymania obiektu budowlanego.

7. Określenie, w wyniku przeglądu, stanu technicznego obiektu zbiorowej ochrony powinno się sprowadzać do dokonania ogólnej oceny zgodności danych ewidencyjnych ze stanem faktycznym, oceny tych części i elementów obiektu zbiorowej ochrony, które decydująco wpływają na jego przydatność do spełnienia założonej funkcji ochronnej, sprecyzowania wniosków i uwag, a także możliwych terminów realizacji zaleceń pokontrolnych.

8. Protokół przeglądu może zostać sporządzony na uproszczonym formularzu, którego wzór określa załącznik nr 2.
9. Egzemplarz protokołu przeglądu powinien być przechowywany w organie przeprowadzającym kontrolę jako załącznik do karty ewidencyjnej, a odpis przekazany na żądanie właścicielowi lub zarządcy.
10. Przeprowadzenie przeglądu odnotowuje się w książce obsługi bieżącej i konserwacji obiektu budowlanego.
11. Przeglądy zasobu obiektów zbiorowej ochrony, o których mowa w ust. 1–10 nie zwalniają właściciela lub zarządcy z obowiązku przeprowadzania okresowych kontroli obiektu budowlanego, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88).

Rozdział 7

Zasady prowadzenia ewidencji obiektów zbiorowej ochrony

§ 11. 1. Ewidencje obiektów zbiorowej ochrony są dokumentami prowadzonymi na użytek służbowy organów administracji publicznej, wykorzystywanymi na potrzeby planowania ochrony ludności i obrony cywilnej, obejmującymi obiekty budowlane, które ze względu na swoją konstrukcję mogą być brane pod uwagę przy planowaniu miejsc schronienia.

2. Informacja publiczna dotycząca obiektów zbiorowej ochrony ewidencjonowanych na terenie gminy jest udostępniana i corocznie aktualizowana na stronie podmiotowej organu nadzorującego w Biuletynie Informacji Publicznej, w zakresie i formie zgodnej z załącznikiem nr 3.

3. Publicznemu udostępnianiu nie podlegają:

1) informacje o obiektach zbiorowej ochrony usytuowanych w obiektach infrastruktury krytycznej oraz dotyczące stanowisk kierowania i zapasowych miejsc pracy, którym na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych nadano odpowiednią klauzulę tajności i które ujmowane są w niejawnych wykazach obiektów zbiorowej ochrony, informacje o stopniu przygotowania poszczególnych obiektów zbiorowej ochrony,

2) dane adresowe i współrzędne topograficzne obiektów zbiorowej ochrony o pojemności przekraczającej 500 osób, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Odpis karty ewidencyjnej udostępnia się na żądanie właścicielowi lub zarządcy obiektu budowlanego.

5. Założenie ewidencji obiektów zbiorowej ochrony oraz aktualizacja danych, w tym wpisywanie i wykreślanie obiektów ze stanu ewidencyjnego stanowi czynność materialno-techniczną, dokonywaną z urzędu przez organy właściwe terenowo w sprawach obrony cywilnej na podstawie ustalonego stanu faktycznego (komisyjnych protokołów przeglądu lub dokumentacji techniczno-budowlanej) i nie następuje w toku postępowania administracyjnego.

§ 12. 1. Organy właściwe terenowo w sprawach obrony cywilnej na szczeblu województw, powiatów i gmin we współpracy z właściwymi terenowo organami architektoniczno-budowlanymi prowadzą w formie tabelarycznej ewidencje obiektów zbiorowej ochrony obejmujące:

a) publiczne obiekty zbiorowej ochrony;

b) niepubliczne obiekty zbiorowej ochrony;

c) pozostałe obiekty budowlane wytypowane jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne w przypadku podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa.

2. Uwzględnieniu w ewidencji, jako obiekty budowlane potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne, ze względu na korzystne właściwości osłonowe podlegają niżej wymienione obiekty budowlane:

1) garaże wielostanowiskowe o konstrukcji żelbetowej zagłębione w gruncie przynajmniej częściowo;

2) piwnice budynków wykonanych w technologii wielkiej płyty, realizowanych według Zunifikowanych Systemów Budownictwa o wysokości do 5 kondygnacji naziemnych włącznie nad piwnicą;

3) piwnice budynków wykonanych w technologii wielkiego bloku, realizowanych według regionalnego systemu MBY 110Z;

4) na terenie miasta stołecznego Warszawy – podziemne stacje metra, o ile nie zostały ujęte jako obiekty zbiorowej ochrony innych kategorii;

5) istniejące budowle umocnione (np. zakryte rowy przeciwlotnicze, elementy dawnych fortyfikacji), jeżeli po posprzątaniu oraz przystosowaniu mogą być potencjalnie wykorzystane na potrzeby realizacji ukryć doraźnych – o ile nie są zakwalifikowane do innych kategorii, a konstrukcja tych budowli nie nosi widocznych uszkodzeń, zwłaszcza pęknięć lub zarysowań stropu.

6) całkowicie lub częściowo zagłębione w ziemi piwnice o konstrukcji murowanej w budynkach placówek oświatowych, przedszkoli i innych budynków użyteczności publicznej, usytuowane w budynkach o wysokości nieprzekraczającej dwóch kondygnacji naziemnych (nie wliczając drewnianych poddaszy).

3. Obiekty budowlane wytypowane jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne podlegają wpisaniu do ewidencji z urzędu, przy czym ich ewentualne wykorzystanie na potrzeby ochrony ludności przewiduje się dopiero w sytuacji podwyższenia gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia, po przeprowadzeniu oględzin i oceny stanu technicznego przez przedstawiciela właściwego terenowo organu nadzoru budowlanego lub pracownika organu administracji publicznej posiadającego uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

4. Pojemność obiektów budowlanych wytypowanych jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne, określa się przy niżej wymienionych założeniach:

1) minimalna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę powinna wynosić $\geq 1,0$ m², a w przypadku planowania ukryć wolnostojących zalecana rezerwa terenu powinna wynosić ≥ 150 m² na każde 50 osób, dla których zaplanowano ukrycie doraźne,

2) pomieszczenie lub zespół pomieszczeń w obrębie jednej strefy pożarowej może stanowić ukrycie doraźne o pojemności nieprzekraczającej 300 osób (nie dotyczy ukryć doraźnych w formie tuneli osłoniętych co najmniej 15-metrową warstwą nadkładu ziemnego oraz stacji metra).

5. Ewidencje obiektów zbiorowej ochrony prowadzone w formie tabelarycznej powinny zawierać podstawowe informacje o zasobach obiektów zbiorowej ochrony na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego:

1) numer ewidencyjny (jeżeli nadano);

- 2) dane adresowe (miejscowość, dokładny adres lub określenie lokalizacji, w przypadku ewidencji prowadzonych na szczeblu województwa – dodatkowo powiat);
 - 3) nazwa administratora;
 - 4) przeznaczenie (publiczny; niepubliczny; „M” – dla mieszkańców; „Z” dla pracowników zakładu pracy);
 - 5) typ obiektu zbiorowej ochrony („S” – schron; „U” – ukrycie doraźne);
 - 6) orientacyjną wytrzymałość w megapaskalach [MPa] o wartości określonej na podstawie dokumentacji, ekspertyzy lub z uwzględnieniem typowych wytrzymałości w przypadku niżej wymienionych rodzajów obiektów zbiorowej ochrony:
 - a) całkowicie zagłębione w gruncie obiekty zbiorowej ochrony o konstrukcji żelbetowej, z wyjątkiem zakrytych rowów (szczelin przeciwlotniczych) – 0,05 MPa,
 - b) całkowicie zagłębione w gruncie obiekty zbiorowej ochrony ze ścianami ceglanymi o grubości co najmniej 64 cm – 0,05 MPa,
 - c) całkowicie zagłębione w gruncie obiekty zbiorowej ochrony ze ścianami ceglanymi o grubości co najmniej 51 cm – 0,03 MPa,
 - d) częściowo zagłębione w gruncie obiekty zbiorowej ochrony ze ścianami ceglanymi o grubości co najmniej 64 cm – 0,03 MPa,
 - e) częściowo zagłębione w gruncie obiekty zbiorowej ochrony ze ścianami ceglanymi o grubości co najmniej 51 cm – 0,02 MPa,
 - f) zakryte rowy (szczeliny przeciwlotnicze) – 0,02 MPa,
 - g) ukrycia doraźne lub zabezpieczające tylko przed promieniowaniem przenikliwym z opadu promieniotwórczego, w tym niewzmocnione garaże podziemne i piwnice o grubości ścian poniżej 51 cm – 0,01 MPa;
 - 7) pojemność;
 - 8) rok budowy;
 - 9) rok ostatniej modernizacji (jeżeli była przeprowadzona);
 - 10) stopień przygotowania:
 - a) „planowana budowa”,
 - b) „wstępnie wytypowane”,
 - a) „częściowo przygotowane”,
 - b) „w pełni przygotowane”,
 - c) „w gotowości eksploatacyjnej”;
 - 11) sposób wykorzystania w stanie stałej gotowości obronnej państwa;
 - 12) opcjonalnie – dodatkowe adnotacje o obiekcie zbiorowej ochrony.
6. Na obszarach położonych poza granicami administracyjnymi miast ewidencje obiektów zbiorowej ochrony prowadzi się wówczas, gdy na terenie jednostki samorządu terytorialnego znajdują się już obiekty zbiorowej ochrony lub wytypowano ukrycia doraźne.

7. Uwzględnieniu w ewidencji obiektów zbiorowej ochrony podlegają wszystkie zasoby schronów i ukryć doraźnych znajdujące się na obszarze administracyjnym jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem, że obiekty zbiorowej ochrony w budownictwie jednorodzinym uwzględnia się w ewidencji na wniosek właściciela.

§ 13. Do założenia i prowadzenia ewidencji obiektów zbiorowej ochrony obowiązana jest komórka organizacyjna lub samodzielne stanowisko realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej:

- 1) na szczeblu gminy – w urzędzie gminy lub miasta;
- 2) na szczeblu powiatu – w starostwie powiatowym, we współpracy z gminami;
- 3) na szczeblu województwa – w urzędzie wojewódzkim, we współpracy z gminami i powiatami.

§ 14. 1. Organ właściwy terenowo w sprawach obrony cywilnej na szczeblu gminy niezwłocznie po założeniu ewidencji sporządza karty ewidencyjne dla wszystkich obiektów zbiorowej ochrony objętych ewidencją (z wyłączeniem obiektów budowlanych wytypowanych jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne), zawierające w szczególności:

- 1) charakterystykę obiektu zbiorowej ochrony, w tym: dane adresowe, nazwę właściciela i zarządcy, rodzaj i kategorię obiektu zbiorowej ochrony, konstrukcję ścian i stropów, powierzchnię ogólną i użytkową, pojemność, przeznaczenie, wykaz instalacji i urządzeń schronowych, rok budowy, uwagi na temat przeprowadzonych remontów, współrzędne topograficzne;
- 2) orientacyjną wytrzymałość;
- 3) opcjonalnie – uproszczony szkic pomieszczeń obiektu zbiorowej ochrony (do karty można załączyć rysunek z projektu budowlanego);
- 4) wykaz zasadniczych prac niezbędnych do doprowadzenia obiektu zbiorowej ochrony do gotowości eksploatacyjnej;
- 5) w przypadku wystąpienia przez właściciela lub zarządcę o zmianę funkcji obiektu zbiorowej ochrony w stanie stałej gotowości obronnej państwa – kartę uzgodnienia wykorzystania obiektu zbiorowej ochrony na cele niezwiązane z ochroną ludności (np. komórki lokatorskie, szatnie dla pracowników, magazyn).

2. W przypadku obiektów budowlanych wytypowanych jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne, założenie kart ewidencyjnych jest obligatoryjne dopiero w przypadku faktycznego przygotowania w danym obiekcie budowlanym ukrycia.

3. Wzór karty ewidencyjnej obiektu zbiorowej ochrony określa załącznik nr 4.

4. Istniejące karty ewidencyjne sporządzone według innych wzorów zachowują ważność.

5. Karty ewidencyjne, jeżeli zostały przygotowane w formie elektronicznej, powinny być również wydrukowane i przechowywane w formie papierowej przez organ prowadzący kartę.

§ 15. 1. Organ architektoniczno-budowlany właściwy terenowo w sprawach wydawania pozwoleń na budowę, przesyła organowi właściwemu terenowo w sprawach obrony cywilnej informacje o planowanych do realizacji obiektach zbiorowej ochrony oraz garażach wielostanowiskowych w celu aktualizacji ewidencji.

2. Na podstawie ustaleń własnych oraz dokumentacji przedłożonej przez inne organy, organ właściwy terenowo w sprawach obrony cywilnej z urzędu na bieżąco aktualizuje ewidencję.

3. Organ właściwy terenowo w sprawach obrony cywilnej na szczeblu gminy przekazuje do organu właściwego w sprawach obrony cywilnej na szczeblu powiatu i województwa informacje o obiektach zbiorowej ochrony, które zostały wpisane do ewidencji, w celu aktualizacji danych ewidencyjnych.

4. Uwzględnienie obiektu budowlanego w ewidencji obiektów zbiorowej ochrony nie ogranicza praw właściciela do korzystania z obiektu budowlanego i przeznaczenia pomieszczeń w stanie stałej gotowości obronnej państwa na inną funkcję na zasadach określonych w niniejszym rozporządzeniu, przy zachowaniu zgodności z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88).

5. Właściciel lub zarządca zainteresowany zmianą funkcji obiektu zbiorowej ochrony w stanie stałej gotowości obronnej państwa występuje do gminnego organu właściwego w sprawach obrony cywilnej o uzgodnienie nowego sposobu użytkowania, a organ ten wydaje kartę uzgodnienia wykorzystania obiektu zbiorowej ochrony na cele niezwiązane z ochroną ludności określając zakres ewentualnej przebudowy oraz sposób przygotowania obiektu budowlanego do ochrony w przypadku podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa.

6. Uzgodnienie z gminnym organem właściwym w sprawach obrony cywilnej nie jest wymagane w przypadku zmiany funkcji obiektu wytypowanego jako potencjalnie przydatny do przystosowania na ukrycie doraźne.

7. Egzemplarz karty uzgodnienia organ właściwy terenowo w sprawach obrony cywilnej załącza do karty ewidencyjnej obiektu zbiorowej ochrony, a odpis przekazuje właścicielowi lub zarządcy, w celu przedłożenia organowi architektoniczno-budowlanemu właściwemu terenowo w sprawie przyjmowania zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego zgodnie z regulacją zawartą w art. 71 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88).

8. W ramach uzgodnienia zmiany sposobu użytkowania, gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej aktualizuje dane ewidencyjne, w uzasadnionych przypadkach kwalifikując obiekt zbiorowej ochrony do innej kategorii (np. „ukrycie doraźne” zamiast „schron”).

9. Gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej podejmuje z urzędu, w formie czynności materialno-technicznej, odpowiednią aktualizację danych ewidencyjnych na podstawie protokołu przeglądu obiektu zbiorowej ochrony, informując o wpisie powiatowy i wojewódzki organ właściwy w sprawach obrony cywilnej, w przypadku:

1) obiektu zbiorowej ochrony, który przestał spełniać wymagania przewidziane dla schronów (np. z powodu przerwania płaszczyzny hermetyzacji lub zdemontowania urządzeń filtrowentylacyjnych) – poprzez przekwalifikowanie dotychczasowego schronu na „ukrycie doraźne”;

2) obiektu zbiorowej ochrony czasowo nienadającego się na potrzeby ochrony ludności, w szczególności z powodu usterek zagrażających bezpieczeństwu użytkowania, dewastacji, zaśmiecenia, zawilgocenia, odcięcia wentylacji, zasypania wyjścia zapasowego, pozbawienia drzwi, nieprofesjonalnie przeprowadzonych prac budowlanych lub instalacyjnych – poprzez przekwalifikowanie dotychczasowego obiektu zbiorowej ochrony na „ukrycie doraźne” oraz wskazanie na karcie ewidencyjnej zasadniczych prac niezbędnych do przywrócenia funkcji ochronnej;

3) obiektu zbiorowej ochrony, który został wyremontowany lub zmodernizowany – poprzez przekwalifikowanie do odpowiedniej kategorii;

4) przebudowy układu konstrukcyjnego lub funkcjonalnego obiektu zbiorowej ochrony skutkującego zmniejszeniem bądź zwiększeniem pojemności – poprzez zmianę danych o pojemności oraz aktualizację rysunków na karcie ewidencyjnej.

10. O zaktualizowaniu danych ewidencyjnych, gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej informuje pisemnie wojewodę za pośrednictwem powiatowego organu właściwego w sprawach obrony cywilnej.

11. W ramach aktualizacji dotychczasowych kart ewidencyjnych, uwzględnia się aktualnie obowiązujące kategorie schronów i ukryć:

1) schrony o odporności 0,1 MPa lub większej podlegają zakwalifikowaniu jako schrony kategorii A;

2) schrony o odporności 0,03 MPa – 0,095 MPa podlegają zakwalifikowaniu jako schrony kategorii P;

3) ukrycia o odporności 0,03 MPa lub większej podlegają zakwalifikowaniu jako ukrycia doraźne kategorii I;

4) pozostałe obiekty zbiorowej ochrony o odporności mniejszej niż 0,03 MPa, w tym schrony oraz zakryte rowy (szczeliny przeciwlotnicze) podlegają zakwalifikowaniu jako ukrycia doraźne kategorii II, a w wyjątkowych przypadkach (konstrukcja naziemna, nieosłonięta nadkładem ziemnym) jako ukrycia doraźne kategorii III.

§ 16. 1. Z ewidencji obiektów zbiorowej ochrony wykreśla się wyłącznie obiekty zbiorowej ochrony trwale nienadające się na potrzeby ochrony ludności z powodu:

1) wydania pozwolenia na rozbiórkę obiektu zbiorowej ochrony;

2) wydania pozwolenia na rozbiórkę budynku, w którym znajduje się obiekt zbiorowej ochrony;

3) wydania pozwolenia na przebudowę konstrukcji nośnej, powodującą niespełnienie wymagań ochronnych określonych w obowiązujących przepisach techniczno-budowlanych;

4) w przypadku budowli wolnostojących – usytuowania w odległości większej niż 250 metrów od miejsca stałego przebywania ludzi, którzy mają korzystać z takiej budowli;

5) w przypadku budowli wolnostojących – usytuowania w terenie, które nie spełnia wymogów bezpieczeństwa zgodnie z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi;

6) uszkodzenia konstrukcji nośnej powodującego niespełnienie wymagań ochronnych, które powstało z przyczyn niezwiązanych z użytkowaniem – jeżeli remont jest technicznie niemożliwy lub ekonomicznie nieracjonalny;

7) zalania wodami gruntowymi lub skażenia, które powstało z przyczyn niezwiązanych z użytkowaniem – jeżeli remont jest technicznie niemożliwy lub ekonomicznie nieracjonalny.

2. Gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej uzgadnia z właściwym terenowo organem (wydziałem) architektoniczno-budowlanym sposób, w jaki organ ten będzie informował gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej o wydanych pozwoleniach na rozbiórkę lub przebudowę konstrukcji nośnych obiektów zbiorowej ochrony i budynków, w których znajdują się obiekty zbiorowej ochrony.

3. Stwierdzenie przesłanek powodujących niespełnienie wymagań ochronnych określonych w ust. 1 pkt 4–7 następuje na podstawie ekspertyzy budowlanej przedłożonej przez właściciela lub zarządcę, sporządzonej przez osobę posiadającą stosowane uprawnienia do jej dokonania.

4. Pisma kierowane przez właścicieli lub zarządców w przedmiocie wykreślenia obiektów zbiorowej ochrony ze stanu ewidencyjnego nie stanowią wniosków w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2021 poz. 735, z późn. zm.) i traktowane są jako zgłoszenie informacji o stanie obiektu zbiorowej ochrony.

5. W przypadku otrzymania zgłoszenia lub powzięcia informacji o trwałej nieprzydatności obiektu zbiorowej ochrony, gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej niezwłocznie weryfikuje zaistnienie przesłanek określonych w ust. 1.

6. W przypadku braku przesłanek do zdjęcia obiektu zbiorowej ochrony z ewidencji, gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej informuje właściciela o możliwości wydania karty uzgodnienia wykorzystania obiektu zbiorowej ochrony na cele niezwiązane z ochroną ludności, ewentualnie po dokonaniu oceny zmienia klasyfikację obiektu zbiorowej ochrony do odpowiedniej kategorii.

7. Wniosek o wydanie zezwolenia na wykreślenie obiektu zbiorowej ochrony z ewidencji składa gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej do wojewody, za pośrednictwem powiatowego organu właściwego w sprawach obrony, załączając:

1) opis przyczyny uzasadniającej wykreślenie z ewidencji;

2) w przypadku wydania decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę (przebudowę) – kopię decyzji organu architektoniczno-budowlanego, a w pozostałych przypadkach odpis protokołu inwentaryzacji przeprowadzonej przez komisję do spraw obiektów zbiorowej ochrony z udziałem przedstawiciela właściwego terenowo organu nadzoru budowlanego;

3) w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 4–7 – dodatkowo kopię ekspertyzy budowlanej;

4) odpis karty ewidencyjnej obiektu zbiorowej ochrony;

5) propozycję zagospodarowania zdemontowanych sprawnych urządzeń schronowych obrony cywilnej (np. przyjęcie na magazyn sprzętu obrony cywilnej lub zamontowanie w innym obiekcie zbiorowej ochrony).

8. Wykreślenie obiektu zbiorowej ochrony z gminnej, powiatowej oraz wojewódzkiej ewidencji obiektów zbiorowej ochrony następuje z urzędu, w wyniku pisemnego zezwolenia właściwego terenowo wojewody, wydanego na podstawie oceny dokumentacji otrzymanej od powiatowego organu właściwego w sprawach obrony.

9. Odpis zezwolenia na wykreślenie obiektu zbiorowej ochrony z ewidencji otrzymuje do wiadomości powiatowy organ właściwy w sprawach obrony cywilnej w celu aktualizacji danych ewidencyjnych.

10. Z chwilą uzyskania zezwolenia wojewody na wykreślenie obiektu zbiorowej ochrony z ewidencji, gminny organ właściwy w sprawach obrony cywilnej wykonuje zalecenia zawarte w zezwoleniu wojewody, a ponadto:

1) w przypadku zdemontowania przez właściciela (zarządcę) sprzętu obrony cywilnej, który można wykorzystać w innych obiektach zbiorowej ochrony, zwłaszcza drzwi ochronno-hermetycznych, zaworów przeciwwybuchowych i klap wywiewnych – przyjmuje sprzęt do magazynu sprzętu obrony cywilnej i sporządza dowód przyjęcia;

2) jeżeli sprzęt będzie zamontowany w innym obiekcie zbiorowej ochrony – sporządza protokół zamontowania.

11. W przypadku stwierdzenia przez właściwego miejscowo wojewodę braku przesłanek do wykreślenia obiektu zbiorowej ochrony z ewidencji, może on nakazać gminnemu organowi

właściwemu w sprawach obrony przekwalifikowanie obiektu zbiorowej ochrony do innej kategorii np. „ukrycie doraźne”.

§ 17. 1. Przygotowanie oraz aktualizację ewidencji obiektów zbiorowej ochrony i ukryć doraźnych nadzorują:

- 1) organ właściwy w sprawach obrony cywilnej kraju – w odniesieniu do wojewódzkich organów właściwych w sprawach obrony cywilnej;
- 2) wojewódzkie organy właściwe w sprawach obrony cywilnej – w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego na terenie województwa;
- 3) powiatowe organy właściwe w sprawach obrony cywilnej – w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego na terenie powiatu.

2. W ramach oceny przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce organ właściwy w sprawach obrony cywilnej kraju podaje do publicznej wiadomości procentowe zestawienie miejsc w obiektach zbiorowej ochrony, z uwzględnieniem obiektów budowlanych wytypowanych jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne, w stosunku do liczby mieszkańców w skali kraju, w poszczególnych województwach oraz miastach na prawach powiatu, z podaniem procentowego zwiększenia lub zmniejszenia liczby tych miejsc w porównaniu do roku poprzedniego.

Rozdział 8

Zasady prowadzenia graficznych planów zasobu obiektów zbiorowej ochrony

§ 18. 1. Organy właściwe w sprawach obrony cywilnej w miastach na prawach powiatu przygotowują, na podstawie danych zawartych w ewidencji obiektów zbiorowej ochrony, graficzny plan zasobu obiektów zbiorowej ochrony obejmujący obszar administracyjny miasta.

2. Plan zasobu obiektów zbiorowej ochrony stanowi część składową planu obrony cywilnej i uwzględniany jest przy planowaniu ewakuacji III stopnia (w przypadku działań wojennych), przy czym w pierwszej kolejności planuje się ewakuację zagrożonych rejonów (ulic, osiedli), w których nie możliwości zapewnienia zbiorowej ochrony w istniejących obiektach zbiorowej ochrony i obiektach budowlanych wytypowanych jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne.

3. Plan zasobu obiektów zbiorowej ochrony przygotowany jest w formie papierowej lub elektronicznej i przedstawia mapę gminy (miasta lub dzielnic) z zaznaczonymi granicami obszaru objętego planem.

4. Plan zasobu obiektów zbiorowej ochrony może mieć dowolną formę graficzną (np. plan miasta, mapa topograficzna, mapa satelitarna) pod warunkiem, że jest czytelny.

5. Na planie zasobu obiektów zbiorowej ochrony zaznacza się:

- 1) istniejące obiekty zbiorowej ochrony z podaniem pojemności;
- 2) obiekty budowlane wytypowane jako potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne w istniejących obiektach budowlanych oraz w formie planowanych budowli wolnostojących, z podaniem pojemności;
- 3) strzałkami – z jakiego obszaru (budynków, osiedla, zakładu pracy) ludność może być potencjalnie skierowana do publicznego obiektu zbiorowej ochrony.

6. Organ właściwy w sprawach obrony cywilnej uaktualnia plan zasobu obiektów zbiorowej ochrony wraz z planem obrony cywilnej.

7. W przypadku wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu lub czasu wojny plan zasobu obiektów zbiorowej ochrony podlega udostępnieniu w celach informacyjnych zarządcom budynków, z których ludność może być potencjalnie skierowana do publicznego obiektu zbiorowej ochrony.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływiedni od ogłoszenia.

W porozumieniu :

Minister

UZASADNIENIE

Niniejsze rozporządzenie Ministra w sprawie warunków technicznych użytkowania obiektów zbiorowej ochrony jest wydane na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88).

Rozporządzenie określa warunki techniczne użytkowania obiektów zbiorowej ochrony, w tym:

- 1) stopnie przygotowania obiektów zbiorowej ochrony,
- 2) warunki użytkowania obiektów zbiorowej ochrony,
- 3) wymagania w zakresie obsługi bieżącej i konserwacji obiektów zbiorowej ochrony,
- 4) zasady oznakowania obiektów zbiorowej ochrony,
- 5) zasady nadzoru i kontroli użytkowania obiektów zbiorowej ochrony,
- 6) zasady prowadzenia ewidencji obiektów zbiorowej ochrony,
- 7) zasady prowadzenia graficznych planów zasobu obiektów zbiorowej ochrony.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Rozporządzenie dotyczy uczestników procesu budowlanego. Rozporządzenie umożliwia użytkowanie obiektów zbiorowej ochrony zgodnie w określonymi wymaganiami technicznymi i funkcjonalnymi.
2. Rozporządzenie nie ma wpływu na rozwój regionalny.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

WZORY GRAFICZNE ZNAKÓW DO OZNAKOWANIA OBIEKTÓW ZBIOROWEJ
OCHRONY

I. Wzór graficzny międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej do zewnętrznego oznakowania obiektów budowlanych, w których znajdują się obiekty zbiorowej ochrony lub magazyny sprzętu obrony cywilnej

II. Wzory graficzne znaków do oznakowania wejść do schronów i ukryć doraźnych

A – znak „schron” (czcionka DIN 1451)

B – znak „ukrycie” (czcionka DIN 1451)

WZÓR FORMULARZA PROTOKOŁU PRZEGLĄDU OBIEKTU ZBIOROWEJ OCHRONY

I. protokół przeglądu obiektu zbiorowej ochrony – str. 1

VI. ZAŁĄCZNIK – FORMULARZ PROTOKOŁU PRZEGLĄDU OBIEKTU ZBIOROWEJ OCHRONY – STRONA 1

Adres obiektu zbiorowej ochrony:	Sposób wykorzystania w okresie pokoju:	Data przeglądu (jeżeli przegląd nie mógł się odbyć – podać przyczynę):
<p>A. Ocena elementów obiektu zbiorowej ochrony – uwagi do ogólnego stanu (zakreślić właściwe)</p> <p>1. Stan wejścia głównego: zabezpieczenie wejścia przed dostępem osób trzecich: jest ☐ nie ma ☐ dojście do obiektu: drożne ☐ niedrożne ☐ dodatkowe adnotacje:</p> <p>2. Stan wyjścia zapasowego: ☐ drożne (po otwarciu umożliwia wydostanie się z obiektu) ☐ niedrożne ☐ zamurowane wejście do tunelu ☐ zamurowany lub zasypany wyjazd / kominiek ☐ kominiek nad szybem wymaga remontu ☐ całkowicie zlikwidowane dodatkowe adnotacje:</p> <p>3. Stan pomieszczeń: tak ☐ nie ☐ zawilgocenie tak ☐ nie ☐ zalewanie wodami gruntowymi tak ☐ nie ☐ zalewanie wodami opadowymi tak ☐ nie ☐ zauważalne grzyby, pleśń lub stęchlizna tak ☐ nie ☐ zaśmiecenie i dewastacje tak ☐ nie ☐ niezabezpieczone studzienki tak ☐ nie ☐ ogrzewanie dodatkowe adnotacje:</p> <p>4. Stan konstrukcji i powłok malarskich: tak ☐ nie ☐ widoczne pęknięcia lub zarysowania stropów tak ☐ nie ☐ widoczne pęknięcia lub zarysowania ścian tak ☐ nie ☐ odpadające elementy tynku lub betonu tak ☐ nie ☐ zniszczona powłoka malarska dodatkowe adnotacje:</p> <p>5. Inne uwagi:</p>	<p>B. Ocena elementów obiektu zbiorowej ochrony – uwagi do instalacji i wyposażenia (zakreślić właściwe)</p> <p>6. Stan drzwi schronowych tak ☐ nie ☐ kompletne tak ☐ nie ☐ otwierają się tak ☐ nie ☐ mechanizm ryglujący sprawny tak ☐ nie ☐ uszczelki kompletne dodatkowe adnotacje:</p> <p>7. Stan płaszczyzn ochrony i hermetyzacji: tak ☐ nie ☐ okna lub inne otwory wymagają zabezpieczenia tak ☐ nie ☐ przerwana płaszczyzna hermetyzacji (dotyczy schronów) dodatkowe adnotacje:</p> <p>8. Stan wentylacji: tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ główna czerpnia powietrza drożna tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ zapasowa czerpnia powietrza drożna tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ otwory wentylacji grawitacyjnej drożne dodatkowe adnotacje:</p> <p>8. Stan urządzeń filtrwentylacyjnych: tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ urządzenie kompletne tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ napęd elektryczny sprawny tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ napęd ręczny sprawny tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ przewody wentylacyjne kompletne tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ zawory przeciwwybuchowe kompletne tak ☐ nie ☐ nie dotyczy ☐ klapy wywiewne kompletne dodatkowe adnotacje:</p> <p>9. Stan pozostałych instalacji: tak ☐ nie ☐ obiekt posiada przyłącze do sieci energetycznej tak ☐ nie ☐ instalacja elektryczna kompletna tak ☐ nie ☐ oświetlenie działa tak ☐ nie ☐ obiekt posiada przyłącze do sieci wodno-kanalizacyjnej tak ☐ nie ☐ instalacja wodno-kanalizacyjna kompletna dodatkowe adnotacje:</p>	

<p>C. Ocena elementów obiektu zbiorowej ochrony – zalecenia pokontrolne</p>	<p>D: Aktualny stan przygotowania:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ w gotowości eksploatacyjnej☐ pełne przygotowanie☐ częściowe przygotowanie☐ nie spełnia wymagań w zakresie przygotowania częściowego <p>E. Zasadność przekwalifikowania obiektu zbiorowej ochrony do innej kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ na ukrycie kategorii I☐ na ukrycie kategorii II☐ na ukrycie kategorii III☐ na ukrycie do doraznego przygotowania <p>F. Podpisy osób uczestniczących w przeglądzie:</p>
---	--

INFORMACJA PUBLICZNA DOTYCZĄCA OBIEKTÓW ZBIOROWEJ OCHRONY
NA TERENIE GMINY

I. Część opisowa

W roku na terenie gminy znajdowało się ogółem obiektów zbiorowej ochrony, w tym:

..... – schronów, o łącznej pojemności osób,
..... – ukryć doraźnych, o łącznej pojemności osób,
co razem stanowi % ludności gminy.

W porównaniu z zestawieniem z roku

- 1) z ewidencji wykreślono obiektów zbiorowej ochrony,
- 2) do ewidencji wpisano obiektów zbiorowej ochrony,
- 3) w ramach ewidencji przekwalifikowano schronów na ukrycia doraźne,
- 4) wstępnie wytypowano obiektów budowlanych, które mogą być potencjalnie przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne.

II. Część tabelaryczna*

Lp.	miejsowość	dzielnica (osiedle, część miasta)	dane adresowe	pojemność	typ (schron, ukrycie doraźne, wstępnie wytypowany obiekt budowlany)

* Na podstawie obowiązujących przepisów nie udostępnia się publicznie:

1) informacji o obiektach zbiorowej ochrony usytuowanych w obiektach infrastruktury krytycznej oraz dotyczących stanowisk kierowania i zapasowych miejsca pracy, którym na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych nadano odpowiednią klauzulę tajności i które ujmowane są w niejawnych wykazach obiektów zbiorowej ochrony, informacje o stopniu przygotowania poszczególnych obiektów zbiorowej ochrony,

2) danych adresowych obiektów zbiorowej ochrony o pojemności przekraczającej 500 osób.

III. ZALECENIA NA WYPADEK ZAGROŻENIA
(np. zamurowanie otworów okiennych, udrożnienie wyjścia zapasowego) V. PLAN – UPROSZCZONY SZKIC

uwagi na temat przeprowadzonych remontów	
IV. dane	
charakterystyka <i>(rok budowy)</i>	
określenie położenia	
nazwa i adres zarządcy (administracji), opcjonalnie tel. kontaktowy	
inwestor	
projektant	
wykonawca	
konserwator	
dodatkowe uwagi, adnotacje	

Opisu dokonano w dniu

Podpis i stanowisko służbowe wypełniającego kartę

.....

WZÓR EWIDENCJI PROWADZONEJ W FORMIE TABELARYCZNEJ

CZEŚĆ A – istniejące schrony i ukrycia doraźne

I. Część lewa tabeli (dane przykładowe – zakres podstawowy)

numer ewid.	powiat	miejsowość	adres	administrator	przeznaczenie	typ	wytrzymałość [MPa]
542	Gdynia	Gdynia	ul. Leszczyńki 158	Wspólnota Mieszkaniowa	niepubliczny (M)	S	0,035
768	Gdynia	Gdynia	ul. Morska 189	Urząd Miasta	publiczny (M)	U	0,05
590	Gdynia	Gdynia	ul. Pucka 118 /EC-III/	PGE EC	niepubliczny (Z)	S	0,2
643	Gdynia	Gdynia	ul. Witomińska 34	Zarząd Bud. i Lokali Komun.	publiczny (M)	U	0,02

II. Część prawa tabeli (dane przykładowe – zakres podstawowy)

pojemn. osób	rok budowy	rok modernizacji	stopień przygotowania	sposób wykorzystania w czasie pokoju	dzielnica (osiedle, część miasta)
62	1960	1985	pełne przygotowanie	piwnice lokatorskie	Leszczyńki
200	1942	2014	pełne przygotowanie	dzierżawiony	Leszczyńki
215	1992		w gotowości eksploatacyjnej	Stanowisko Kierowania OC	Śródmieście-Port
1030	1943	2016	pełne przygotowanie	strzelnica sportowa	Działki Leśne

CZEŚĆ B – obiekty budowlane wstępnie wytypowane jako przydatne do przystosowania na ukrycie doraźne

I. Część lewa tabeli (dane przykładowe – zakres podstawowy)

Lp.	powiat	miejsowość	adres	administrator	przeznaczenie	typ	wytrzymałość [MPa]
1	Gdynia	Gdynia	ul. Grabowo 12 (SP17)	Urząd Miasta	publiczny (M)	U	-

II. Część prawa tabeli (dane przykładowe – zakres podstawowy)

pojemn. osób	rok budowy	rok modernizacji	stopień przygotowania	sposób wykorzystania w czasie pokoju	dzielnica (osiedle, część miasta)
200	1960	-	wstępnie wytypowane	szatnie	Grabówek